

Deloitte Legal Newsflash Greenille Private Client Team

Repatriëring van geldmiddelen (opnieuw) onder de loep

In een [circulaire van 8 juni 2021](#) verduidelijkte de Nationale Bank van België (hierna ‘NBB’) de waakzaamheidsverplichting van financiële instellingen met betrekking tot geldmiddelen van cliënten die ze aanhouden in het kader van **repatriëringen uit het buitenland**. De NBB streeft in dit kader een consistente aanpak na.

Onderzoek naar de fiscale rechtmatigheid van de gerepatriëerde geldmiddelen

Banken zijn verplicht een melding te verrichten aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking (hierna ‘CFI’) wanneer ze weten of vermoeden dat geldmiddelen, verrichtingen of vastgestelde feiten verband houden met het witwassen van geld. Dus ook de repatriëring van gelden uit het buitenland valt onder deze meldingsplicht. Iedere atypische verrichting, m.a.w. een geldovermaking die niet als een ‘normale’ verrichting kan worden beschouwd (o.a. vanwege de complexiteit van de verrichting, vanwege het grote bedrag, enz.), wordt onderworpen aan een grondige analyse door de bank.

De banken kunnen geldmiddelen aanvaarden, zelfs als ze kennis hebben dat het vermogen fiscaal niet in regel is. In dergelijk geval moeten ze er wel zeker van zijn dat hun cliënt de nodige maatregelen heeft genomen om de fiscale status van deze geldmiddelen te **regulariseren**.

Periode 2004-2016 (EBA, EBAbis of EBATER procedure) : Welk bewijs verwacht men van cliënten die regulariseerden onder de oude wetgeving?

Wanneer een cliënt zowel geregulariseerde geldmiddelen als niet-geregulariseerde geldmiddelen repatriëert, moet een bank nog steeds waakzaamheidsmaatregelen toepassen op het niet-geregulariseerde deel. Men kan er immers niet automatisch van uitgaan dat een fiscale regularisatie die slechts betrekking heeft op een deel van de geldmiddelen voldoende zou zijn om ook het vermoeden van witwassen weg te nemen voor de rest van de tegoeden. Als het vermoeden van witwassen van ernstige fiscale fraude na de analyse niet kan worden weggenomen, zal de bank alsnog een melding aan de CFI moeten verrichten.

Bemerkt daarbij dat de NBB impliciet lijkt te veronderstellen dat fiscale regularisaties die uitsluitend betrekking hadden op niet-verjaarde inkomsten aanleiding kunnen geven tot een (weliswaar door de cliënt weerlegbaar) vermoeden van witwassen.

Periode vanaf 1 augustus 2016 tot heden (EBAquater): Welk bewijs verwacht men van de cliënt bij repatriëring onder de huidige wetgeving?

De circulaire somt vier hypothesen op, wat betreft het niveau van het bewijs om de legale herkomst van de geldmiddelen vanuit fiscaal oogpunt vast te stellen:

- a. Cliënt kan de rechtmatige herkomst van de gelden schriftelijk aantonen (en hoefde het kapitaal dus ook niet te regulariseren). De bank zal dat bewijs eveneens aanvaarden in het kader van de antiwitwaswet.
- b. Cliënt kan de rechtmatige herkomst van de gelden niet schriftelijk aantonen, maar heeft dit opgenomen in de berekeningsgrondslag van regularisatie. De fiscale en strafrechtelijke immuniteit als gevolg van de regularisatie van de client wordt aanvaard als bewijs door de bank.
- c. Cliënt kan de rechtmatige herkomst van de gelden niet schriftelijk aantonen, maar kan wél de geloofwaardigheid staven van de bewering dat de betrokken geldmiddelen hun gewone belastingregime hebben ondergaan (en hoefde dit naar zijn mening dus niet te regulariseren). De bank moet de rechtvaardigingselementen zelf beoordelen: is dat bewijs redelijkerwijs voldoende om het vermoeden weg te nemen?
- d. Cliënt dient geen regularisatie aangifte in, hij kan evenmin een schriftelijk bewijs van rechtmatige herkomst leveren en de rechtvaardigheidselementen die de cliënt aandraagt zijn onvoldoende in geval van strafvervolging. De bank zal een vermoeden van witwassen melden aan de CFI.

Impact schenking of legaat door de vorige generatie

De circulaire brengt in herinnering dat de schenking van geldmiddelen die voortkomen uit ernstige fiscale fraude (zoals bedoeld in de antiwitwaswet op het ogenblik van de repatriëring) door de schenker, er effectief toe kan leiden dat de begiftigde van de schenking ook een witwaspraktijk begaat indien hij/zij kennis heeft van de onregelmatige fiscale status van deze geldmiddelen en niet alle nodige maatregelen heeft genomen of neemt om de fiscale status ervan te regulariseren.

De circulaire acht het raadzaam een kopie te verkrijgen van de schenkingsakte (of van de eventuele schriftelijke bevestiging van de hand- of bankgift). De schenkingsakte vormt wel het bewijs dat de begiftigde de geldmiddelen rechtstreeks en rechtsgeldig heeft verkregen, maar biedt natuurlijk geen informatie over hoe de schenker zelf deze geldmiddelen heeft verworven, noch over de herkomst van diens vermogen. Afhankelijk van de risico's dient de bank van de begiftigde haar onderzoek hiertoe uit te breiden (en dus te vragen dat de rechtmatigheid van de herkomst van zijn vermogen wordt

verduidelijkt en gedocumenteerd door terug te gaan tot de personen die het vermogen hebben opgebouwd voordat het werd overgedragen).

Ook wanneer de geldmiddelen zijn verkregen via een legaat of een nalatenschap, kan een afschrift van de aangifte van nalatenschap nuttig zijn voor de beoordeling van de verrichting. Maar dat geeft evenmin informatie over de herkomst van het vermogen van de erflater. Dus afhankelijk van de risico's dient de bank van de erfgenaam ook hier haar onderzoek uit te breiden.

Wanneer de documentatie over de herkomst onvoldoende is, met name wanneer het door de omstandigheden onmogelijk is om bepaalde bewijsstukken te leveren (bijvoorbeeld wanneer de client zich beroept op de lange tijd die verstreken is sedert de verwerving van de geldmiddelen door de schenker, het verlies of de vernietiging van de bewijsstukken, enz.), moet de bank volgende beoordeling maken:

- a) Vloeit het ontbreken van voldoende documentatie voort uit een intentie tot verberging door de cliënt? In dat geval dient een vermoeden van witwassen gemeld aan de CFI; OF
- b) Is het ontbreken van voldoende documentatie uitsluitend het gevolg van materiële problemen die voortvloeien uit de specifieke kenmerken van de concrete situatie?

In dit laatste geval, moet elke bank bepalen in hoeverre een **eenvoudige verklaring van de cliënt** over de achtergrond van de schenker en de herkomst van de geschonken geldmiddelen - met name de fiscale status van deze middelen - in deze context de basis kan vormen voor de onderbouw van de rechtmatigheid van de verrichting en van de herkomst van de geldmiddelen. Echter dergelijke verklaring van de client kan maar in aanmerking worden genomen indien dit redelijk lijkt in het licht van de risico's die aan de cliënt en de verrichting zijn verbonden.

Verder wijst de NBB er met name op dat de definitie van ernstige fiscale fraude als onderliggende criminele activiteit van het witwassen van geld niet beperkt is tot bepaalde vormen van directe belastingen. De notie 'ernstige fiscale fraude' heeft bv. eveneens betrekking op de aan de erfgenamen toe te rekenen successierechten. Dit is bijvoorbeeld het geval als de bank weet, vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden dat, ondanks het feit dat er een aangifte van nalatenschap is ingediend, de overgemaakte geldmiddelen niet of gedeeltelijk niet in die aangifte zijn vermeld (wanneer dit toch had moeten gebeuren).

Interne audit

De NBB vereist dat de informatieverzameling en de analyse die de banken in het verleden hebben verricht zorgvuldig werden uitgevoerd, zodat men redelijkerwijze kon besluiten dat er geen sprake was van witwassen. Daarom vraagt de NBB dat de banken zowel hun huidige als hun **vroegere interne procedures** inzake de waakzaamheid voor de repatriëring van geldmiddelen en de daadwerkelijke tenuitvoerlegging daarvan te **beoordelen** met een interne audit. Deze audit moet vaststellen of en in welke mate de fiscale rechtmatigheid van geldmiddelen die eerder door de cliënten werden gerepatriëerd en die ze momenteel nog aanhouden, opnieuw moet worden onderzocht.

Wanneer de interne audit aantoont dat de interne procedures de bank in het verleden met voldoende zekerheid kon garanderen dat de gerepatriëerde geldmiddelen niet voortkwamen uit ernstige fiscale fraude, gaat de NBB ervan uit dat de bank aan haar verplichting inzake het voorkomen van het witwassen van geld heeft voldaan. Echter kan blijken dat de vroegere procedures **niet in staat** waren om met **zekerheid** te beslissen tot rechtmatigheid van de

herkomst. De cliënt zal in dat geval de mogelijkheid krijgen om de legale herkomst van de geldmiddelen alsnog te bewijzen. Een melding aan de CFI door de bank is echter niet uitgesloten.

De uitvoering van deze opdracht dient te gebeuren door de interne auditfuncties van de banken. **Tegen 31 oktober 2021** dienen alle banken een actieplan inzake de uitvoering en afronding van het onderzoek in te dienen bij de NBB en uiterlijk op **30 juni 2022** moet het onderzoek afgerond zijn. Cliënten die in het verleden gelden hebben gerespatieerd kunnen dus **vanaf dit najaar mogelijk vragen** van hun bank verwachten.

Conclusie

We kunnen stellen dat de NBB bij het uitvaardigen van deze richtsnoeren dezelfde lijn volgt die zijzelf, alsook de banken, reeds in het verleden aanhielden. De interne audit die het NBB oplegt tracht tussen een **level playing field** te creëren tussen de banken. Dit maakt echter dat het verloop van de vroegere procedures inzake de waakzaamheidsverplichting zal worden geanalyseerd. Hierdoor zal er mogelijk opnieuw een blik worden geworpen op repatriëringen van buitenlandse tegoeden (al dan niet op basis van een eerdere regularisatie) die in het verleden plaatsvonden, met alle gevolgen van dien. Deloitte Legal is steeds beschikbaar om vragen in concrete dossiers op te nemen.

Contact

Greenille Private Client Team, Tel: + 32 2 738 06 50, Email: greenille@deloitte.com

As a top legal practice in Belgium, Deloitte Legal - *Lawyers* is a full service business law firm, highly recommended by the most authoritative legal guides. Deloitte Legal - *Lawyers* is based in Zaventem, Watermael-Boitsfort, Antwerp, Ghent and Kortrijk. It consists of close to 150 highly qualified Bar-admitted lawyers. Deloitte Legal - *Lawyers* offers expert advice in the fields of banking & finance, commercial, corporate/M&A, employment, IT/IP, public/administrative, insolvency and reorganisations, real estate, EU law, tax law, tax & legal services for high-net-worth families & individuals (Greenille Private Client) and dispute resolution. Whenever required to ensure a seamless and comprehensive high-quality service, Deloitte Legal - *Lawyers* collaborates closely with other professions (e.g. tax, financial advisory, accountancy, consulting), and with a select group of law firms all over the world.

Deloitte Legal - *Lawyers* provides thorough and practical solutions tailored to the needs of clients ranging from multinational companies, national large and medium-sized enterprises, financial institutions, government bodies to private clients.

More information: www.deloittelegal.be

© 2021, Deloitte Legal – *Lawyers* - The content and layout of this communication are the copyright of Deloitte Legal – *Lawyers* or its contributors, and are protected under copyright and other relevant and intellectual property rights laws and regulations. No reproduction in any form or through any medium is allowed without the explicit consent of Deloitte Legal – *Lawyers* or its contributors.

[Subscribe](#) | [Unsubscribe](#)